

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Een bericht voor alle volken (2)

Zegt onder de heidenen: "De Heere regeert!" (Psalm 96 : 10a)

Vorige keer stonden we stil bij de oproep om aan de heidenen, dat is: aan alle volken, bekend te maken dat ze mensen zijn. Dat was vanuit Psalm 9. Nu is er een oproep vanuit een andere Psalm. Ook tot de volken gericht. "De Heere regeert!" Ofwel: "de Heere is Koning!" Men zegt wel dat deze Psalm 96 gedicht is ter gelegenheid van de troonsbestijging van één van de koningen van Israël of Juda. De dichter kennen we niet. Maar hij moet iemand geweest zijn die overstelpt is van vreugde in de Heere. Al zou de aanleiding dan zijn geweest een heuglijk feit aangaande een aards koning, de vreugde van de dichter is geheel gericht op de Heere, die Zijn Koning is. Hij zingt lof en dank aangaande Hem van Wie hij belijdt: "Zingt de Heere. Looft Zijn Naam. Boodschap Zijn heil van dag tot dag. Vertelt onder de heidenen Zijn eer. Onder de volkeren Zijn wonderen! Want de Heere is groot en zeer te prijzen. Hij is vreselijk boven alle goden". Welnu, dan is het ook geen wonder dat deze dichter graag wil dat de roem van Zijn Koning ook wordt uitgedragen naar de volkeren, die de Heere nog niet kennen.

Stel je nu voor dat er onder de heidense volken een mens is, die de boodschap ontvangen heeft dat hij een mens is. Ja, en dan in de zin zoals we dat vorige keer hoorden. Hij heeft die boodschap ontvangen. En hij heeft die boodschap ook verstaan. De inhoud ervan heeft zijn hart geraakt. Hij weet het: "Ik ben een mens. En dat betekent: een schepsel van God. Maar - een gevallen schepsel! Ik ben een verloren mens. Want ik ben een zondaar!" En die er iets van begrepen heeft, dat hij het oordeel van God verdiend heeft. Wiens mond gestopt is. Die niets meer bij de Heere heeft in te brengen. Zoals McCheyne in zijn bekende gedicht: "Toen mij Gods Geest aan mijzelf had ontdekt, toen werd in mijn ziele de vreze gewekt. Toen voelde ik wat eisen Gods heiligheid deed. Daar werd al mijn deugd een wegwerpelijk kleed..."

En nu komt de prediking van een koning. Wie is nu die koning? Die koning, die gepredikt moet worden aan de heidenen... Wel, laten we dat vragen aan de apostel Petrus die als eerste het Woord van God verkondigd heeft aan de heidenen. Petrus in het huis van Cornelius. Daar gaat hij spreken over zijn Koning. Wie is deze Koning? We lezen het in Handelingen 10. "God, mijn Zender, heeft mij geboden, den volke te prediken en te betuigen, dat Hij (te weten: Christus!) is Degene Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden..." Hij spreekt over Christus als een Rechter van levenden en van doden. Het oordeel is in Zijn handen gegeven. Petrus, hij schroomt niet om Cornelius en de

zijn met die boodschap te confronteren. Let wel, de eerste keer dat deze mensen het Evangelie kunnen vernemen. Petrus, heb je geen andere boodschap? Petrus zegt: mijn Zender heeft mij geboden om dit te prediken. Aangaande die Koning. Koning Christus! Want weet het: Christus, de Rechter staat voor de deur. Maar dan vervolgt Petrus zijn boodschap: "Aangaande Hem, aangaande diezelfde Christus, geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam!". Dat is nu de boodschap aan die heidense mensen: "Wij verkondigen u een Koning, Die door God Zelf gegeven is! Een ieder die in Hem gelooft, zal vergeving van zonden ontvangen door Zijn Naam". Niet voor brave en deugdzame mensen. Maar voor zondaren. Die gebogen hebben onder de boodschap, dat ze mensen zijn. De boodschap luidt: er is vergeving. Bij Hem! Bij die Koning! Voor een mens die Zijn Wet heeft overtreden. En die veroordeeld moet worden...

Vergeving, hoe kan dat? Nu zijn er oude handschriften, waar in Psalm 96:10 enkele raadselachtige woorden zijn toegevoegd aan de woorden van onze tekst. Zodat er staat: "Zegt onder de heidenen: De Heere regeert vanaf het hout, of: De Heere is Koning van het hout..." Al in de vroegste tijd van de christelijke kerk wist men de betekenis. Justinus de Martelaar, een kerkvader uit de oude kerk, wees er al op: de Heere Jezus regeert vanaf het hout, namelijk vanaf het kruis. Is Hij niet de aan het kruis genagelde Koning? Stond er niet boven Zijn hoofd geschreven: "Deze is de Koning der Joden"?! Welnu, van Hem vloeien zegeningen af. Geestelijke zegeningen. Zegeningen voor heidenen, die weten dat ze mensen zijn. Die weten dat ze verloren mensen zijn. Het is omdat Hij gehoorzaam geweest is tot de dood, ja de dood des kruises. Daarom heeft Zijn Vader Hem verhoogd. En Hij heeft Hem een Naam gegeven boven alle andere namen.

"Laat de heidenen weten dat ze mensen zijn!" "Zegt onder de heidenen: De Heere regeert!" Hebt u Hem nodig gekregen? Is Zijn bloed voor u onmisbaar geworden? Is Zijn gewilligheid u tot een kostbare schat? Een iegelijk die in Hem gelooft, diens zonden zullen vergeven worden! Hij, de Koning aan het kruis, Hij is almachtig en gewillig om zondaren te brengen tot de belijdenis dat zij mensen zijn, maar dat Hij Koning is. Een genadige Koning! U dan die gelooft, is Hij dierbaar!

Ds. J.M.J. Kieviet

Israël en Gaza

Vanuit Gaza worden al duizenden jaren aanvallen op Israël uitgevoerd. Eerst door de Filistijnen, en nu door de Palestijnen. Begin november werden vanuit Gaza op één dag 460 raketten op Zuid-Israël afgevuurd. 460 raketten! Hoe komen die Palestijnen daar toch aan? Je krijgt vanuit links georiënteerde media als NRC en NOS het idee dat daar zoveel armoede is. Maar hoe komen de Palestijnen aan de miljoenen dollars om er zoveel af te kunnen vuren? In de vaak eenzijdige berichtgeving wordt Israël meestal als agressor aangewezen. Uitgebreid worden de bombardementen op de 'machteloze' Palestijnen getoond. Maar aan de reden waarom die plaatsvinden, wordt weinig tot geen aandacht besteed.

Israël heeft altijd veel vijanden gehad, die allemaal uit waren op de ondergang van het volk. Egyptenaren, Amalekieten, Moabieten. Maar onder al die vijanden namen de Filistijnen toch een aparte plaats in. Geen volk heeft Israël zo getergd, gehaat en vernederd. Ze woonden in het gebied waar vandaag de dag de Palestijnen wonen, in de Gazastrook.

De Filistijnen stonden het verst bij Israël vandaan. De andere vijanden hadden toch nog een bepaalde verwantschap met het Joodse volk. Moabieten, Ammonieten, Edomieten en zelfs Egyptenaren waren in zekere zin nog familie. Via Abraham, Izak, Jakob en Jozef. Maar de Filistijnen hadden op geen enkel vlak enige verwantschap. Integendeel, het waren -zoals ze met afschuw werden genoemd: 'onbesnedenen'. De Filistijnen kwamen uit Kaftor, het tegenwoordige Cyprus. Zij hadden zich gevestigd in het zuidwesten van Kanaän, in de kuststrook. Waarschijnlijk kwamen ze oorspronkelijk uit het Noorden van Europa. Op oude schilderijen zien we de Filistijnen als lange blonde mensen afgebeeld.

En onder deze vijand heeft Israël het langst en het meest geleden. Ook in de tijd van Simson. De Filistijnen hadden de Israëlieten verboden om ijzer te smeden. Alle vaklui op dat gebied waren gedeporieerd. Geen smid was er overgebleven.

Geen zwaard was er in Israël te vinden. En zelfs voor het slijpen van hun ploegscharen en andere gereedschappen moesten de Israëlieten naar de Filistijnen. De Israëlieten waren slaven, totaal afhankelijk van de Filistijnen. Dat is de tijd waarin Simson geboren zal worden. Een tijd van diepe nood. En dat veertig jaar lang. Geen vijf jaar, zoals in de Tweede Wereldoorlog, maar veertig jaar. Wat een tijd. Veertig jaar van onderdrukking, slavernij en diep verval.

En dat gaat dus allemaal niet buiten God om. Hij gaf die Filistijnen de gelegenheid om het volk Israël te kastijden. De Filistijnen mogen gedacht hebben dat zij zo slim en sterk waren, maar zij konden geen stap doen en geen aanval uitvoeren zonder dat de HEERE hen daar de ruimte voor gaf.

En dat is nog zo. Achter dat langsepende conflict tussen de Joden en de Palestijnen schuilt een geestelijke strijd. De Verenigde Naties zouden niet zoveel over dit conflict hoeven te vergaderen als ze dat eens zouden inzien. De God van hemel en aarde heeft dit volk tot Zijn volk verkoren. Via dit volk zou Hij Zijn heil aan deze wereld openbaren. Uit dit volk zou de grote Verlosser geboren worden. En dat zou door alle vijanden van God worden bestreden. Tot op de dag van vandaag. Dat is de verklaring van het anti-semitisme, de antipathie tegen de Joden. Die antipathie is begonnen in het Paradijs, toen de Heere de strijd afkondigde tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad.

Het volk Israël is een bijzonder volk. Niet in zichzelf. Joden zijn niet beter of vromer of bijzonderder dan andere mensen. Maar je moet wel blind zijn om niet te zien dat er met dit volk iets bijzonders aan de hand is. Rabbijn David Brodman, die als kind het Nazi-kamp Theresienstadt overleefde, zei eens tegen mij: 'Het zou in het nieuws niet over Israël moeten gaan. Zo'n klein landje op de grote wereldbol. Er is hier niets te halen. We hebben geen olie, geen goud, geen diamanten. De Arabieren hebben in het Midden-Oosten land genoeg. Waarom willen ze ook dit stukje grond nog hebben? Omdat ze Israël van de landkaart willen vegen. Het mag niet bestaan'.

Inderdaad, Israël lijdt omdat het door God is uitverkoren. Dat is één oorzaak. Maar de andere oorzaak was en is ook nu nog zo, dat het volk de Heere niet vreest. Toen waren het de afgoden. Vandaag is het de secularisatie. Maar de Heere bezoekt dat. Hij geeft de vijanden ruimte om Zijn volk te kastijden. Opdat de Joden tot Hem zouden roepen om de Verlosser. Opdat ze tot geloof in de Heere Jezus Christus zouden komen (Lees Romeinen 9-11).

Bidden jullie ook om de bekering van Israël? Want als de Heere dit volk loslaat en deze belofte niet vervult, welke belofte vervult Hij dan wel? Van de bekering van Israël hangt dus alles af.

ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Richteren 13:1

...zo gaf hen de HEE-
 RE in de hand der
 Filistijnen veertig
 jaar.

Van Paulus kan veel gezegd worden. In de Schrift wordt veelzijdig op hem gewezen en over hem gesproken. We komen ook zelfgetuigenissen tegen. Tot die zelfgetuigenissen behoort wat we lezen in Filippenzen 3 en in Handelingen 22:25-29 en 23:27. In Filipp. 3:5 wijst Paulus op vier zaken als zijn Joodse erfenis. Het eerste is dat hij besneden is ten achtsten dage. Ik ben een rasechte Jood, besneden op de achtste dag. Paulus is er één van de achtste dag. Een zoon van Izak. Geen Ismaëliet. Josephus schrijft in zijn boek 'Joodse Oudheden' dat de Arabieren die van Ismaël afkomstig zijn niet op de achtste dag, maar op dertienjarige leeftijd besneden worden gelijk hun stamvader Ismaël. Paulus zegt: als tweede geldt van mij dat ik behoor tot het geslacht van Israël. Tot Gods verbondsvolk. Ik ben ook, zegt Paulus, uit de stam van Benjamin. Dat is het derde. Ik behoor tot het huis, het geslacht van Jakob. Benjamin was klein, maar dapper. Opvallende zaken gelden van de stam van Benjamin. Saul, de eerste koning van Israël, was uit de stam van Benjamin afkomstig. Op het grondgebied van de stam van Benjamin lagen Jeruzalem en de tempel. De stam van Benjamin bleef trouw aan het huis van David. Een toonbeeld van trouw was de Jood Mordechai, een afstammeling van Benjamin. We lezen dat in het boek Esther. Ten vierde, zei Paulus, ben ik een Hebreër uit de Hebreëën. Een nakomeling van Abraham. De belijdenis een Hebreër te zijn, is opvallend. Een Jood was geen Hebreeuwse Jood wanneer hij de

Paulus en Rome 2

Hebreeuwse taal niet kon lezen of spreken. Paulus kon Hebreeuws lezen en spreken. Dat is thuis in Tarsen begonnen. Op de school van Gamaliël leerde Paulus steeds beter Hebreeuws lezen en spreken. Als farizeeër hield Paulus zich aan de Joodse tradities in de godsdienst van het Jodendom. Paulus schreef bovenstaande vanuit de gevangenis. In het openbaar wees Paulus op zijn Romeins burgerschap. Hij beriep zich zelfs op zijn Romeins burgerschap. Mede door zijn geboorte had Paulus het Romeins burgerrecht verkregen. Zijn ouders waren burgers van Tarsen en hadden tevens het burgerrecht van de stadstaat Rome. Paulus' ouders waren burgers van Tarsen en van Rome. Een Pauluskenner schreef: Saulus is gekomen uit een gezin dat een erkende sociale positie had weten te bereiken in de wereld van die tijd. Wat opvalt is dat Paulus van zijn Romeins burgerrecht slechts zo nu en dan gebruik maakte en dan op momenten dat het nodig was voor de verkondiging van het Evangelie. Het eerste voorval lezen we in Handelingen 16. De overheidspersonen van Filippi gaven bevel van loslating en de opdracht om Paulus en Silas in vrede verder te laten reizen. Paulus' reactie is allereerst gericht tot de magistraten. Leden van de plaatselijke overheid. Zonder onderzoek had men zich in het openbaar vergrepen aan Romeinse burgers. Naar het Romeinse recht mocht een Romeins burger niet zomaar geselsd worden. Daar diende een gegronde reden voor te zijn. Paulus wijst op het recht dat hij en ook Silas als Romeins burger hadden. Een koninklijke uittocht volgt. Om verder als burgers met een blank register verder het Evangelie te kunnen verkondigen. De inzet en de wil van Paulus zijn groot en sterk om het Evangelie Gods in en door Jezus Christus de Heere te verkondigen aan de Joden en in het bijzonder aan de

Romeinen. Er kwamen ingrijpende gevolgen. Niet buiten het getuigen van Jezus Christus, maar om het woord van Paulus' Zender. Deze zei: Ik zal hem tonen hoeveel hij, nl. Paulus, lijden moet om Mijn Naam (Hand. 9:16). Zeker heeft Paulus geestelijk geleden door de reacties op de prediking van het heilsevangelië. Maar Paulus kon gesterkt en goedsmoeds verder gaan. Ook toen hij zijn weg verder moest gaan als geboeide. De hoofdstukken 21- 28 van het boek Handelingen laten ons Paulus zien als een gevangene. Paulus zit niet dag en nacht in een cel. Hij had contact met vrienden en mocht zich bewegen onder de mensen. Maar steeds was er militaire bewaking. Er was geen vrees voor ontvluchting van Paulus, maar wel vrees voor wegvoering. Eventuele moordplannen waren niet onbekend. Onder alle ervaringen en belevenissen werd Paulus niet werkeloos. Hij kon tegengewerkt worden, maar werd daardoor niet uitgeschakeld. Het werk als dienaar, als dienstknecht van Jezus Christus, bleef doorgaan. Denk aan het gebeuren te Cesarea. Paulus werd het gesprek van elke dag. Laten we niet voorbijgaan aan wat we lezen van het contact met Felix en Drusilla, Hand. 24. Voor welk een gezelschap getuigde Paulus. Wat het slot was lezen we in Hand. 25. Het heeft ons iets te zeggen. We hebben Bijbelse christenen nodig, levend met een bewogen hart in de samenleving. Paulus gaat geboeid zijn weg. Ook na Hand. 24 en 25. Geboeid voor iedereen. Maar God de Heere zal zeker Paulus steeds voor de aandacht gebracht hebben wat Paulus moest schrijven aan de gemeente van Filippi. Filippenzen 1:12-14. Met de overtuiging: Ben ik geboeid en zo in handen van mensen, ik kom in Rome. Mijn Meester staat er voor in.

Ds. M.C. Tanis

*En Ik zal geven dat hun werk in der
waarheid zal zijn. Jesaja 61:8m*

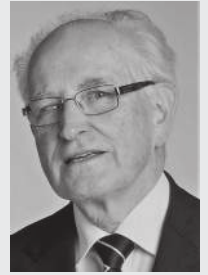
'Hun werk' is het werk van knechten. Er zijn kwade dienstknechten die in het openbaar goddeloos zijn, Matth. 24:48-51. Er zijn luie dienstknechten, Matth. 25:25-27. Er zijn knechten die niets doen, Matth. 20:6. Er zijn knechten die alleen een natuurlijk leven kennen, Lukas 10:42. Er zijn geveinsde knechten, Jeremia 48:10. Er zijn knechten die wel aan het werk beginnen, maar dan achterom kijken, Lukas 9:62. De Heere heeft alleen behagen in knechten die van harte uitroepen: 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' De Heere verlicht hun verstand. Zij kennen het werk der wedergeboorte, bekering en liefde tot God en tot de broederen. Zij kennen het werk van zelfverloochening, het leven tot eer van God, het geloof in Jezus en de heiligmaking. Het werk van kruis dragen, strijd en bereidheid om te sterven. Er staat: 'Hun werk.' Wie genade kent zal in meerdere of mindere mate die werken in zich vinden. De Heilige Geest legt die werken in het hart van Gods kinderen. Door genade worstelen en bidden zij. De Heere eist al die werken van hen, maar Hij zal het ook geven. De Heere zal geven dat hun werk in der waarheid zal zijn. Waarheid is het tegenovergestelde van geveinsdheid en bedrog. Mensen kunnen door geveinsden bedrogen worden, maar God niet. Een huichelaar is aan de buitenkant een schaap, maar aan de binnenkant een wolf. Gods kinderen krijgen de goederen van het genadeverbond. 'Hun werk' is blijvend, het groeit, de gestalte van de ziel verandert vaak, het is verkregen door wedergeboorte, gebed, geloof, zelfverloochening en heiligmaking. 'Hun werk' maakt nederig, spoort aan tot heilig leven, maakt het beeld van Christus gelijkvormig, is naar Gods Woord en de Heilige Geest getuigt met hun geest dat zij kinderen Gods zijn. De Heilige Geest spoort Gods kinderen aan tot gebed. Het is een onbegrijpelijk wonder dat de Heere in een onrein hart wilde komen. Soms komt de hemel in de ziel voordat de ziel in de hemel komt. Mist u die verzegeling? "Houd moed, want de verzegeling maakt niemand zalig, maar de waarachtige genade zelf." God geeft die bijzondere zaak op Zijn tijd. Deze bijzondere ervaring kan ook bestreden worden. Maar als het naar Gods Woord was, is het waar. Klaagt u dat u niet groeit? In het begin dacht u in eigen kracht zonden te kunnen doden, nu ziet u dat het alleen in Gods kracht kan. Ook dat is groei. Niet meer zo steunen op gestalten, maar op de Heere Jezus, is ook groei. Als u vroeger in de zonde viel zei u: ik heb geen genade. "Maar nu leert u zien dat zonde met genade kan bestaan, als die niet moedwillig geschiedt maar uit zwakheid. En dat de ziel er smart over heeft." U bent nu lijdzamer in het dragen van een kruis dan vroeger. Gods kinderen krijgen de goederen van het genadeverbond: wedergeboorte, aanneming tot kinderen, verzegeling door Gods Geest en het ware geloof in Christus

Toepassing. Wie zullen te licht bevonden worden? "Openbare goddelozen, hoereerders, overspelers, dronkaards, lasteraars, dieven, ongodsdienstigen, spelers." Zij staan buiten het Koninkrijk der hemelen. Dat is heel gevaarlijk, want u kunt morgen al in de hel liggen. Natuurlijke mensen worden te licht bevonden. Ook mensen die op hun eigengerechtigheid bouwen, nabijchristenen. "Een nabijchristen, want nabij is toch ver weg. Ja, niemand is er verder weg dan hij die niet ver meent te zijn." Wie met de Geest begint en met het vlees voleindigt wordt ook te licht bevonden. De overtuiging is overgegaan en men is tot het vorige leven teruggekeerd. Wie zo druk is met de dingen van dit leven en geen tijd heeft voor de Heere en Zijn dienst, zal ook te licht bevonden worden. Dit geldt ook de huichelaar. Zij bedriegen ambtsdragers en zichzelf. Wie veel kennis heeft en er weinig van beoefent, zal ook te licht bevonden worden. Als we dit bedenken moeten we zeggen: Wie kan dan zalig worden? Bij de Heere is dat mogelijk. Gods kinderen willen van harte de Heere dienen. Zij bewenen de zonden. Er leeft grote verwondering in het hart over Gods goedheid. Gods kinderen hebben een hartelijke lust en liefde tot Gods Woord en tot anderen die de Heere vrezen. Zij beminnen een onderzoekende prediking. Sommigen zeggen: Ik vrees zo voor de dood. De dood is verschrikkelijk omdat zij ziel en lichaam scheidt. Maar soms is er ook verlangen bij de Heere te zijn. Anderen zijn misnoedig omdat er zulke vreselijke gedachten over God in hun hart opkomen. Daar zit de duivel achter. Al Gods kinderen ondervinden zulke dingen, de één meer, de ander minder. Anderen zullen zeggen: Ik ben bang af te vallen. Van hen geldt: Eens genade, altijd genade. De zaligheid ligt vast in Gods onveranderlijke liefde. De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk. Geloof is verbonden met de uitverkiezing. De werkingen van God de Heilige Geest zijn onvergankelijk. Vanwege dit alles ligt de staat van Gods kind vast. "Het is onmogelijk dat u zult afvallen, want God is getrouw." Gods kinderen kunnen weten of hun werk waarheid is. Hun hoogste geluk bestaat in de gemeenschap met God en verlangen naar die gemeenschap. Zij hebben een brandende lust tot heiligmaking. Zij willen God verhogen en zichzelf vernederen vanwege hun zonden en gebreken. Zij willen het kruis dat God hen heeft opgelegd, gewillig dragen. Met Paulus mogen zij weleens roemen in de verdrukking. Zij kennen de verzegeling door de Heilige Geest. Uw werk is in waarheid als u bovenstaande hebt ondervonden. U hebt genade in Gods ogen gevonden.

Ds. A. van Heteren

AMBT EN VROUW

De laatste weken heb ik mensen horen spreken over vrouwen in de Bijbel, die toch ook profeteerden. Wat moeten we hiervan denken? Ik merk dat er argumenten de ronde doen, die bij velen vragen oproepen. Ik zie noodzaak om hierover nu iets te zeggen.

Vrouwen mochten zeker profeteren. Denkt u maar aan Hulda in de dagen van koning Josia. We kunnen ook denken aan de vier dochters van Filippus, die eveneens profeteerden (Hand. 21:9). Is dit niet een bewijs dat vrouwen ook mogen dienen in de ambten? Denk ook aan 1 Corinthe 11:5.

Het is te begrijpen dat hier verwarring kan optreden. Als u in de Bijbel het verschijnsel van de profetie bestudeert, komt u er al snel achter dat deze gave niet specifiek aan de tempel gebonden was. Dat was in het OT al niet het geval. Profeten verrichtten geen tempelhandelingen, zoals offers e.d. Zij traden op in het maatschappelijke domein. In het NT is dat niet veranderd. Profeten verrichtten geen sacrale handelingen in tempelverband. Profetie is wel een ambt, maar niet gebonden aan het heiligdom. Het is naar mijn gedachte ook onjuist om te stellen dat een predikant vooral het profetisch ambt vertegenwoordigt. Zo wordt het soms voorgesteld: de ouderling is de koning, de diaken de priester en de dominee de profeet. Een predikant kan zeker profetische gaven hebben, maar de profetie is niet zijn ambt. Er is alles voor om te stellen dat de predikant de priester vertegenwoordigt. Zie bijvoorbeeld Maleachi 2:7; "Want de lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken; want hij is een engel des HEEREN der heirscharen".

Het onderwijs inzake de wet en de verzoening berustte bij de priesters! Paulus spreekt over de bediening der verzoening als zijnde zijn arbeid (2 Cor. 5:18). Profeten zoals Jeremia en Jesaja kregen openbaringen betreffende actuele zaken.

Doordenkend over de gave der profetie, wordt gesteld dat er nu geen profeten meer zijn. Toch wil ik voorzichtig de gedachte in overweging geven dat er ook nu nog profeten kunnen zijn. Ik heb vrouwen in gemeenten ontmoet, die profetische gaven hadden.

Conclusie: het optreden van vrouwen als profetessen is derhalve geen argument voor de vrouw in het ambt.

Nu verder over de strikt kerkelijke ambten. Wie heeft de Heere geroepen tot de priesterstand, tot het ambt zoals dat in de tempel functioneerde?

Door heel het OT heen kunt u opmerken dat er nimmer een vrouw in de tempel dienst deed. De Heere heeft het ambtelijke optreden in het heiligdom speciaal voorbehouden voor de man. Dat hangt ook samen met het onderscheid dat gemaakt wordt tussen mannen en vrouwen. De man wordt gezien als het hoofd der vrouw en dat heeft diep verankerde wortels in de verhouding tussen God en de mens. In 1 Cor. 11:7-10 wordt dit helder voorgesteld: "Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans".

Geen priesteressen dus. Niet één enkele uitzondering in heel het OT.

En dan komen we tot het NT. Het nieuwe verbond is anders dan het oude. Er is veel veranderd. Denk aan het woord: "Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw; want gij allen zijt een in Christus Jezus" (Gal.3:28).

Voor het deel krijgen aan de zaligheid maakt het niet uit of iemand man of vrouw is. Toch wordt deze tekst wel eens gebruikt om aan te geven dat dus ook ambtelijk er geen verschil meer kan bestaan. Maar dit beroep mist elke grond.

Vanwege het feit dat de gemeente in het NT "mondig" is geworden, zouden we de conclusie kunnen trekken dat vrouwen nu ook deel mogen hebben aan de volle ambtelijke bediening. Maar opnieuw: u ontmoet in het NT geen enkele vrouwelijke ambtsdrager. Als u wilt bedenken dat de Heere Jezus in gezelschap verkeerde van vrouwen die Hem volgden, terwijl deze op geen enkele wijze betrokken werden bij het apostolaat of iets dergelijks, dan spreekt dat toch boekdelen. Onder de apostelen of de evangelisten waren geen vrouwen te vinden. Dit zijn toch sprekende feiten!

Voeg daarbij dan nog de teksten die expliciet stellen dat de vrouw geen ambtelijke taak heeft in de gemeenten. Denk aan 1 Tim.2:11,12: "Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij lere, noch over den man heerse, maar wil, dat zij in stilheid zij." Zie ook 1 Cor. 14:34,35.

Als dan toch het pleidooi wordt gevoerd voor de vrouw in het ambt, moet erkend worden dat we de Schrift niet aan onze zijde hebben. Er wordt wel gesproken over vrouwen die gemeentelijke diensten verrichten, maar dat wordt niet geduid als ambtelijke dienst. Dus komen deze ideeën uit de koker van de tijdgeest. En dat men deze dan laat heersen over de Schrift, is tendentiekus.

Ook dat men de nieuwe hermeneutiek volgt, die erop neer komt dat we de Bijbel wisselend moeten inpassen in elk tijdsgewricht. Dat betekent: Gods Woord moet naadloos passen bij de wensen van de mens, wat deze ook maar zijn. Op die manier raken we de eigen boodschap van het Woord kwijt.

Wat men al niet doen kan om deze ideeën te overwegen...! Daar moest ik even aan denken toen er een lijn werd getrokken van Ds. Lamain naar dit onderwerp. Misschien toch wat suggestief?

Eveneens suggestief leek mij het artikel van Ds. D. Visser in het KvHn. Ik val hem helemaal bij dat onze kerken een zigzagbeleid hebben gevoerd. Dat hebben we ook al eerder aangegeven. Maar om nu te stellen: de kerken tolereren dat er voorstanders zijn van de vrouw in het ambt, dus..., dat is ook een grote sprong! En wat te denken van een kerkelijk orgaan dat soms grotendeels door zusters wordt volgeschreven?

Ik hoop een verantwoording op bescheiden schaal gegeven te hebben voor hen die soms in twijfel geraaken.

Ds. P. Roos

Het geweten (14)

Over de plaats van het geweten in de opvoeding en de bekering

Geliefde lezer, wanneer nu de Heilige Geest een zondaar heeft overtuigd, niet alleen dat hij strafwaardig is, maar ook dat de schuld moet worden voldaan, gaat dezelfde Heilige Geest hem in het geweten overtuigen van gerechtigheid. Die verlorene, die inleeft dat hij geen penning heeft om te betalen en zo naar recht verloren moet gaan, wordt nu door het ontdekkend licht van de Heilige Geest overtuigd dat er nu bij de Zaligmaker doen aan is voor een verloren zondaar. Dat Jezus gekomen is om een volk zalig te maken dat zichzelf niet redden kan. Zo wil God een zondaar genade bewijzen, want dan zegt de Heere Jezus: 'Die in Mij gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon Gods' (Johannes 3:18).

Dit is de leer van de Heilige Schrift: de Heilige Geest doet de zondaren de weldaden van Christus deelachtig worden door in hen een waar geloof te werken, dat zich met Christus verenigt. Daarom zegt de Nederlandse Geloofsbelijdenis in artikel 22: 'Wij geloven, dat, om ware kennis dezer grote verborgenheid te bekomen, de Heilige Geest in onze harten ontsteekt een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus met al Zijn verdiensten omhelst, Hem eigen maakt, en niets anders meer buiten Hem zoekt.' De Schrift verbindt de rechtvaardiging van de zondaar voor God steeds met het geloof in Jezus Christus. Veel Schriftplaatsen kunnen hier genoemd worden. Wij noemen slechts Romeinen 3:22: 'Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen en over allen die geloven.' Alleen door het geloof in Jezus Christus is de zondaar rechtvaardig voor God. Door Christus, Die door het geloof wordt aangegrepen, is de mens rechtvaardig voor God.

Wie wordt gerechtvaardigd? De mens, die gerechtvaardigd wordt voor God is een goddeloze en doemwaardige zondaar, die zichzelf niet verlossen kan. Dit leert de apostel ons overduidelijk in de eerste hoofdstukken van de brief aan de Romeinen, als hij zegt: 'Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods. De gehele wereld wordt de mond gestopt en is verdoemelijk voor God.' Niemand is bij machte zichzelf te verlossen en daarom vervolgt hij: 'Uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem.'

Wie is de mens die gerechtvaardigd wordt? Wie is het die in Christus gelooft? Dan is het Bijbelse antwoord: Het is een doemwaardige zondaar, een goddeloze voor God, die geen enkele gerechtigheid van zichzelf bezit. Die naar Gods rechtvaardig oordeel tijdelijke en eeuwige straffen onderworpen is. Lezer, lees nog eens heel aandachtig Zondag 23 van onze Heidelbergse door! Deze kennis behoort tot de natuur van het rechtvaardigend geloof. De overtuiging van zonde behoort bij het geloof, deze kennis vergezelt het geloof. Een verstaan in het geweten, een gevoelen daarin van de grootheid van onze afval van God, de verdorvenheid van onze natuur, de strafwaardigheid van onze zonden, de heiligheid en gestrengheid van Gods wet, het billijken van Gods oordeel, gaan samen met het geloof dat in Jezus Christus zijn rechtvaardigheid voor God zoekt.

Wat is het zaligmakend geloof? John Owen zegt: 'Het vluchten van een boetvaardig zondaar tot de barmhertigheid van God in Christus.' Het geloof is in de Schrift meer dan een verstandelijk aanvaarden van de waarheid omtrent Christus. Het geloof wordt in de Schrift omschreven als een stervende zien op Jezus, zoals de gebeten Israëlieten in de woestijn

op de koperen slang zagen. Het wordt omschreven als een komen van een vermoeide en beladene tot Christus, om rust voor de ziel te vinden. Het wordt genoemd een toevlucht nemen, een zich vastklemmen aan de voorgestelde hoop, een bouwen op Christus als op een levende Steen.

Het zijn allemaal uitdrukkingen die wijzen op het zoeken van redding en zaligheid in Christus, door een verbroken en verslagen zondaar die zijn zielsgevaar ziet, de strafwaardigheid van zijn zonden gevoelt en zijn machteloosheid om zichzelf te verlossen kent. De Heilige Geest heeft ons daarnaast ook vele onderwijzende voorbeelden beschreven van mensen die dit geloof in Christus beoefend hebben. Wij kunnen denken aan Abraham, de patriarchen, de Kananese vrouw, de moordenaar aan het kruis, de stokbewaarder en velen meer. Al deze verschillende voorbeelden, die de Heilige Geest gebruikt om ons duidelijk te maken wat het geloof in Christus is, hebben in zich:

1. Het gevoelen en beleven van de nood van de zonde en de schuld voor God. Men weet verdoemelijk te zijn voor God.
2. Het weten dat de mens krachteloos is en zichzelf niet verlossen kan. Men is aan de wet der werken gestorven.
3. Het zoeken van de zaligheid buiten zichzelf in de in het Evangelie aangeboden Zaligmaker, Jezus Christus.

In al die gevallen waarin dit geloven in Christus beschreven wordt, is er een gevoelde en beleefde nood die de mensen drijft en een gekende en geloofde redding die de mensen tot Christus trekt. We zien in hen de werking van de Wet en het Evangelie. Gedreven door de Wet en getrokken door het Evangelie komen zij tot Christus. Geliefde lezer: "Bent u zo ook getrokken en gekomen tot Hem?"

ds. A.A. Egas

Lessen uit de eerste Thessalonicensenbrief (16)

Want gij weet zelven, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest; maar hoewel wij tevoren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zo hebben wij nochtans vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het Evangelie Gods tot u te spreken in veel strijd. (1 Thessalonicensen 2: 1-2).

We zijn toegekomen aan het tweede hoofdstuk van de eerste Thessalonicensenbrief. Een leerzaam hoofdstuk waarin heel wat geestelijke lessen liggen voor gemeenteleden en ambtsdragers. We kijken de apostel hier in zijn pastorale hart.

Verdachtmakingen

Als we hoofdstuk 2 goed lezen, krijgen we de indruk dat er na het overhaaste vertrek van Paulus en de zijnen critici in de gemeente van Thessalonica zijn opgestaan. Zij hebben geprobeerd om Paulus verdacht te maken. Ze stelden hem voor als een rondreizende leraar, die het te doen was om eer, macht, geld en genot. Van zulke leraars reisden er in de tijd van het Nieuwe Testament heel wat langs de *Via Egnatia*, de belangrijke handelsweg door Griekenland. Welnu, volgens de critici was ook Paulus zo'n rondreizende profiteur. Daarom, zullen ze hebben gezegd, is Paulus ook overhaast gevlucht uit de stad, toen er moeilijkheden kwamen. En we hebben hem daarna niet meer teruggezien.

Als Paulus zo beschuldigd wordt, drukt hij ook hier de voetstappen van zijn Meester. Is ook Christus er niet van beschuldigd, een 'vraat' en 'een wijnzuiper' te zijn, een 'verleider' en 'buiten zijn zinnen'? Toch gaat Paulus deze aantijgingen wel weerleggen. De apostel beseft: Deze verdachtmakingen brengen het Evangelie in gevaar! Het zijn onjuiste en valse beschuldigingen die de duivel wil gebruiken om het Evangelie krachteloos te maken. Tegenover alle valse insinuaties laat de apostel dan zien, hoe hij in Thessalonica verkeerd heeft.

Onze ingang niet ijdel

Het eerste wat hij zegt, is: *Want gij weet zelven, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest.* In die uitspraak liggen volgens James Fergusson drie betekenissen. Allereerst wil Paulus ermee zeggen, dat hij niet maar op eigen onderneming naar Thessalonica is gegaan. Nee, God zond hem naar deze stad! In de tweede plaats was de inhoud van zijn prediking *niet ijdel*. Integendeel, de prediking van Paulus was vol van woorden van zaligheid. En tenslotte was ook de uitwerking van de prediking *niet ijdel*. Want er kwamen mensen tot bekering en geloof.

De vraag die vanuit dit gedeelte tot ons en heel bijzonder tot Gods knechten komt, is: Mogen we voor Gods aangezicht betuigen dat onze ingang in de plaats waar we mogen dienen, niet ijdel is geweest in deze drie betekenissen? Het is nuttig en vertroostend, om van tijd tot tijd herinnerd te worden aan de wijze waarop de Heere ons naar een bepaalde plaats geroepen heeft. Niet minder nuttig is het om ons de vraag te stellen: Hoe is het met de inhoud van onze prediking? En het is evenzeer nodig om ons de vraag te stellen: Wat werkt onze prediking uit? Als het over dit laatste gaat, schrijft Fergusson, dat waar een door God geroepen knecht zijn ambtswerk *'oprecht en trouw uitoefent, de vrucht zelden uitblijft, hetzij vroeg, hetzij later (Johannes 4:37-38); hetzij openlijk, hetzij in het verborgene (Johannes 14:42)'*. Woorden om over na te denken!

Tevoren geleden

Het tweede waar de apostel op wijst, is wat er aan zijn komst in Thessalonica vooraf ging: *Hoewel wij tevoren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi.* De apostel roept het nog eens in herinnering: alle moeiten en ontberingen die hij en de zijnen hadden moeten doorstaan in Filippi. Daar waren ze geselsd

en uiteindelijk in de onderste kerker van het gevangeniscomplex geworpen (Handelingen 16:22-24). En al waren ze door de krachtige hand van God uit die gevangenis bevrijd, toch moesten ze met hun geteisterde lichamen de volgende dag de stad al verlaten. En wat hebben ze toen gedaan? Hebben ze toen hun boodschap maar aangepast of ander werk gezocht? Dat zouden rondreizende leraars die uit zijn op eigen voordeel, hebben gedaan. Maar Paulus en zijn reisgenoten deden iets anders. Zij maakten een reis van zo'n 150 kilometer naar Thessalonica!

Vrijmoedigheid

We komen bij het derde wat Paulus schrijft. Toen hij in Thessalonica was aangekomen, hebben hij en zijn medebroeders *vrijmoedigheid gebruikt in onzen God*. Paulus bedoelt daarmee: Ondanks het feit dat Thessalonica een stad was waar veel Joden waren die zich vijandig opstelden tegenover het Evangelie, hebben zij het Woord van God publiekelijk gepredikt. En ze hebben dat ook vrijmoedig mogen doen, zonder vlees te sparen! Die vrijmoedigheid ontvingen ze door Gods genade.

Fergusson tekent er het volgende bij aan: *'Een dienaar moet zijn boodschap met vrijmoedigheid brengen, zodat hij geen noodzakelijke waarheden weglaat uit vrees voor vlees, en zodat hij op gezaghebbende wijze het Woord de algemene waarheden toepast (door te bestraffen, te vertroosten, aan te sporen, terecht te wijzen) op de verschillende soorten hoorders (2 Timotheüs 4:2). Als dit niet gebeurt, zal de bediening van iemand voor het grootste deel koud, dood en levenloos blijken te zijn'.*

ds. A.J.T. Ruis

Jakob, bedrieger?

De vraag die ons gesteld is gaat over de betekenis van vader Jakobs naam. Is het echt zo dat zijn naam 'bedrieger' betekent? En waarom hebben zijn ouders hem dan die naam gegeven, is dat niet vreemd? De vraagsteller verwijst naar Genesis 27:36.

Het is onze vraagsteller opgevallen dat er vanaf de preekstoel vaak heel negatief over Jakob wordt geoordeeld en dat hij enkel als een bedrieger wordt getekend. Dat is immers de betekenis van zijn naam, zo wordt vaak gesteld. Vandaar de vraag.

Welnu, hoe Jakob aan zijn naam komt weten we uit Genesis 25:26 waar de geboorte van de tweeling van Izak en Rebekka wordt vermeld. Ezau is de oudste van de twee. Hij wordt een enkel moment eerder dan zijn broertje Jakob geboren. Als Jakob echter ter wereld komt zien ze dat hij met zijn kleine handje de hieltes van zijn broer Ezau vast houdt. Dat levert hem gelijk een naam op. Misschien dat zijn ouders voor hem een andere naam in gedachten hadden, maar deze gebeurtenis is voor hen zo opmerkelijk dat ze hem Jakob noemen. Hij houdt met zijn jat, het hebreeuwse woord voor hand, de koof, het hebreeuwse woord voor hiel, van Ezau vast. Jat en koof samengevoegd, geassimileerd, levert ons woord Jakob op. Omdat Ezau roodachtig, roodachtig behaard was wordt hij Edom genoemd, rood. We hebben er meer voorbeelden van in de Bijbel dat de naam die je kreeg dikwijls te maken had met de omstandigheden rond de geboorte. Dat wordt bijvoorbeeld heel duidelijk bij de geboorte van Jakobs 12 zonen.

Jakobs naam duidt dus niet op zijn aard, maar op de omstandigheden rond zijn geboorte. Intussen wordt ons bij het lezen van Jakobs geschiedenissen wel duidelijk dat hij geworsteld heeft om de voorrang. Het leek wel alsof hij daar bij zijn geboorte al mee bezig was. Maar bij het opgroeien echter heeft hij van zijn moeder vernomen dat de eerstgeboortezegen niet voor de oudste, Ezau, bestemd was, maar voor Jakob. Zo had God in Zijn welbehagen besloten en zo had Hij het aan moeder Rebekka bekend gemaakt. Die belofte had Jakob klein en verbroken van verwondering moeten maken. Maar we zien in zijn leven, samen met moeder Rebekka, een worstelen om dat eerstgeboorterecht te verkrijgen. Geen wachten op de Heere, maar een zelfzuchtig ijveren om dat recht te verkrijgen.

Hij zag een kans toen hij met de linzenmoes bezig was en Ezau, hongerig van het jagen, 'dat rode daar' wilde hebben. Voor wat hoort wat, zei Jakob, je krijgt het, als je vandaag aan mij je eerstgeboorterecht verkoopt. Ezau kon op dat moment die grote zegen niets schelen en verachtte die zegen om een eenvoudige spijze, Hebr. 12:16. Wat is een mens. Hij veracht het eeuwig goed om een luttel plezierje.

Vreselijke geschiedenis als Jakob zich voor gaat doen als Ezau en zijn oude, blinde vader bedriegt. Zijn naam is niet: bedrieger, maar hij is wel een bedrieger. Een mens steelt omdat hij een dief is en bedriegt omdat hij een bedrieger is. Jakobs natuur is verdorven, zoals die van u en mij. Wie Jakob veroordeelt, veroordeelt zichzelf.

Over die twee situaties, namelijk rond de pot met linzenmoes en rond het bed van de oude Izak, spreekt Ezau, als hij tot zijn schrik het bedrog ontdekt. Dan roept hij: Is het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen? Mijn eerstgeboorte heeft hij genomen, en zie, nu heeft hij mijn zegen genomen! Zie Genesis 27:36. Al kunnen we Ezau's teleurstelling goed begrijpen, toch moeten we ook begrijpen wat hij met dit bittere verwijt precies bedoelt. Ezau verwijst naar Jakobs naam omdat je bij een klankwisseling in het hebreuws ook aan het woord bedrieger kunt denken. Maar Ezau is onredelijk. Hij heeft allereerst vrijwillig zijn geboorterecht ingeruild voor een kom linzenmoes. Al zat daar wel een slinkse Jakob achter, die Ezau als het ware te pakken nam, zoals hij bij de geboorte ook al Ezau's hielte te pakken had en nu warempel zijn broer opnieuw te pakken neemt!

Dat kunnen we van Jakob zeggen, dat hij als een recht-hebbende worstelde om de vervulling van Gods belofte te verkrijgen. Maar Gods genade en verkiezende zondaarsliefde moet een wonder worden! Jakob moet leren dat hij niet beter is dan Ezau, zoals David niet beter is dan Saul en Petrus dan Judas. Het is allemaal enkel en alleen vrije gunst die eeuwig God bewoog! God zal er Zelf voor zorgen om Jakob op zijn plaats te krijgen. Dat is nu puur Gods werk. Bethel en Pniel maken later alles duidelijk. Jakob is Gods gunsteling van eeuwigheid. Maar ook de man die van nature de dood verdient. En in zijn worstelen met de Heere heeft Jakob zijn naam moeten noemen. Nee, nog eens, zijn naam zelf betekent niet: bedrieger. Maar hij moest wel als een bedrieger, een zondaar, een rechteloos en onwaardig mens voor de dag komen. Dat is een punt dat de Heere in het leven van de Zijnen bij niemand overslaat. Niet bij aanvang en niet bij verdere voortgang. Hosea heeft het nachtelijk gebeuren in Pniel begrepen toen hij schreef: Jakob weende en smeekte de Heere: ik laat U niet gaan, tenzij Gij mij zegent. Lees maar Hosea 12:4-6.

Kennen wij deze worstelingen om Gods heil ook? Dan

komen er momenten in je leven dat je de Heere wel vrij moet en kunt en wilt laten, maar je kunt Hem evenmin los laten! Dan geeft de Heere Zich in en om Christus gewonnen. En Jakob wordt vorst Gods genoemd, Israël! Hij zal genade en ere geven. Hij zal hun 't goede niet in nood onthouden, zelfs niet in de nood, die in oprechtheid voor Hem leven.

Ja, want God maakt mij oprecht, eerlijk voor Hem en de mensen. En wist u dat dit het eerste is wat we van

Jakob lezen, als we met zijn geschiedenissen beginnen? Want wat lezen we in Genesis 25:27? Dat Jakob een oprecht man was. Dat is niet zondeloos, o nee, we weten wel beter. Maar het is wel eerlijk voor God. Oprechtheid en vroomheid gaan in de Bijbel samen op. En dat mocht door genade Jakobs leven zijn! Van nature een bedrieger en door genade een oprechte.

Ds. K. Hoefnagel

BOEKBESPREKINGEN

Bij U is vergeving, John Owen

Een boek van de allergrootste Engelse theoloog dr. John Owen behoeft geen aanbeveling. Zijn naam en werk is onder ons bekend en geliefd en dat met reden. Cursussen Oudvaders te Boskoop heeft Owens verklaring van psalm 130 opnieuw uitgegeven. Het is een kloek werk van ruim 300 bladzijden. In het boek is ook een korte levensbeschrijving van dr. Owen opgenomen van de hand van ds. G.M. van Dieren (1918-1988). Dr. Owen behandelt psalm 130 zo uitvoerig, dat het meer is dan een verklaring van de acht verzen die de psalm bevat. Het gaat bepaald niet om een nutteloze breedsprakigheid, maar het is een weergave van hetgeen omgaat in de ziel van iemand, die uit de diepten roept tot de Heere. Owen geeft Bijbels en geestelijk onderwijs over de enige grond van troost en zaligheid, en hoe die verkregen wordt. Hij daalt af naar de kleinen en zwakken in de genade. Zo schrijft hij dat zo iemand geen weet kan hebben dat zijn eigen zonden vergeven zijn, hoewel hij wel gelooft dat er bij God vergeving is.

Het boek begint met een gebed van Owen bij elk van de verzen van de psalm. Daarna een gedeelte waarin hij kort de bedoeling van de hele psalm beschrijft. En vervolgens een diepgravende meditatieve verklaring van de verzen. Vooral het gedeelte over vers 4 'Maar bij U is vergeving' getuigt van veel Godskennis, zelfkennis en Christuskennis (vanaf blz. 57). Enkele kopjes boven de tekst: Vergeving, een grote verborgenheid. Geen nadering tot God zonder een openbaring van vergeving. De ware natuur van de Evangelische vergeving. Gevolgen van de ontdekking dat er vergeving bij God is. Tenslotte een ontroerend citaat: 'De ziel kan zichzelf niet overgeven aan God zonder een ontdekking van vergeving bij God; maar wel zonder een bijzondere verzekering van haar eigen aandeel daarin' (blz. 92).

*Naar aanleiding van: John Owen, Bij U is vergeving.
Gedachten bij Psalm 130. Cursussen Oudvaders te Boskoop, 2017, 320 blz.,
€24,50, ISBN 978 94 6345 214 4. www.cursussenoudvaders.nl*

Dr. M. Th. van Duinen heeft een groot werk geschreven over de Islam. Van Duinen is predikantszoon en is werkzaam geweest als Neurochirurg. Hij heeft motivatie, tijd en energie kunnen vinden om in bijna 1200 bladzijden de ontmoeting en confrontatie met de Islam te beschrijven. Hij stelt terecht dat wij om meerdere redenen niet om het fenomeen Islam heen kunnen. Alleen al vanwege het feit dat er bijna een miljoen moslims in Nederland zijn en hun aantal groeit alleen maar. Vanuit een 'kritisch-orthodox' standpunt probeert de schrijver in ruim veertig hoofdstukken een bijdrage te leveren aan de discussie over de Islam tussen christenen onderling en met de moslims zelf. Enkele hoofdstukken: 7 De vroege discussie Islam-christendom, 8 De christelijke visie op Mohammed, 10 De erfzonde, 18 Exegese van enkele Soera's, 23 Jodenhaat, 29 De haat van de Islam ten opzichte van het Westen, 32 De multiculturele samenleving, 34 Het hoofddoekje, 38 Zullen moslimjongeren veranderen?

Ik heb slechts enkele hoofdstukken uit het boek kunnen lezen. De schrijver heeft een duidelijke mening over de Islam en de invloed daarvan op de Westerse wereld. Buitengewoon uitvoerig gaat hij op alle denkbare onderwerpen in. Wie zich wil verdiepen in deze thematiek kan niet om dit boek heen. Je zult wel de tijd en het doorzettingsvermogen moeten hebben om dit werk van kافت tot kافت te kunnen lezen.

*Naar aanleiding van: Dr. M. Th. A. van Duinen,
Ontmoeting en confrontatie met de islam.
Uitgeverij Frontisterion, 2017, 1168 blz., €29,90,
ISBN 978 90 7010 533 4.*

Dagboeken 2019

Ds. I. Kievit, Het levende Brood, dagboek bij de Bijbel, gebonden, € 18,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2948 3. Ds. J. Mijnders, Uw goedheid kroont de jaargetijden, gebonden, € 19,90, Uitgeverij Den Hertog, ISBN 978 90 331 2944 5. De Banier, Dagboekkalender, gebonden, € 12,95 Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 0478. Leven en licht, ds. M. Goudriaan e.a., paperback, € 7,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2898 1.

Octavius Winslow, De HEERE is mijn Deel, gebonden, 140 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, ISBN 978 90 331 2945 2.

Octavius Winslow (1808-1878) was de achtste zoon van Thomas Winslow en Mary Winslow- Forbes. De geschriften van zijn moeder zijn heel bekend. Octavius diende als predikant enkele gemeenten in Amerika en Engeland. Het boek bevat 31 korte overdenkingen. De titel van het boek is

ontleend aan Klaagliederen 3:24 'De HEERE is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen.' Een kort citaat (blz. 67) uit de overdenking over Psalm 23:1 geven we weer. "Christus is een Herder Die verzoening aanbrengt. Hij heeft het Zelf duidelijk gezegd: Ik leg Mijn leven af voor Mijn schapen. Deze woorden laten geen andere rationele, verstandelijke uitleg toe dan dat Hij ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer Gode. Wat moest de heiligende invloed van de verzoening door Jezus zijn? Moest niet Zijn dood voor de zonde onze dood aan de zonde zijn?"

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

VAN STAVEREN

begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardenburg
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Meliester

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

**Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.**

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 18 december 2018. Kopij graag binnen donderdag 6 december.

Ds. M.C. Tanis

Ds. en mevr. Tanis willen allen hartelijk dank zeggen die hen bericht hebben gestuurd in verband met het huwelijks- en ambtsjubileum.

Kerst en jaarwisseling

De beide Kerstdagen en de jaarwisseling liggen weer voor ons. De Heere geve gezegende diensten en sterke bijzonder hen die zich geliefden en dierbaren in het achterliggende jaar 2018 zagen ontvallen.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 26,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde

Staten en Canada \$ 27,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Help Enock aan eten en Bijbels onderwijs!

Enock uit Malawi is zes jaar. Zijn ouders zijn overleden aan HIV/aids. Een oudtante zorgde voor Enock, zijn zusje en twee broertjes. Maar zij is erg ziek geworden.

Stichting Stéphanos helpt kinderen als Enock met voedsel, kleding, medische zorg en (Bijbels) onderwijs. Zo horen ze over de Heere Jezus en bieden we ze een toekomst! Helpt u mee?

**Maak uw bijdrage over op
IBAN NL74 RABO 0335 3074 50**

t.n.v. Stichting Stéphanos
of doneer online!

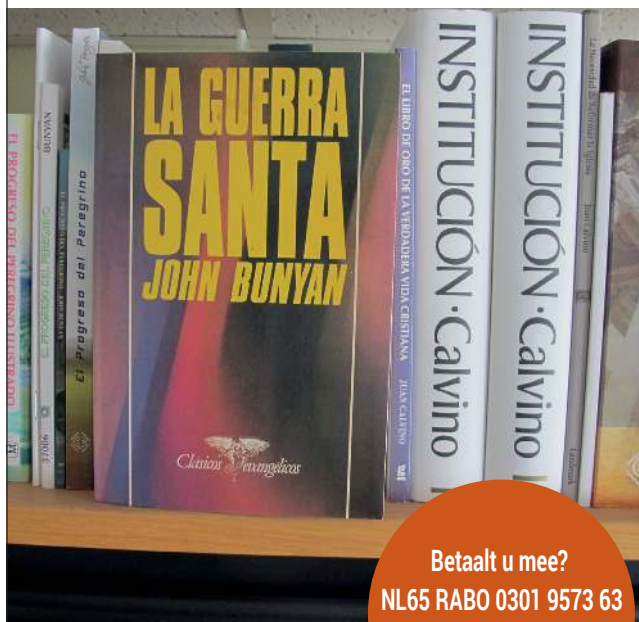
voor
€15,00
geeft u al
3 kinderbijbels!

Stéphanos
www.stephanos.nl

Presentatie? 06 - 301 671 72 of voorlichting@stephanos.nl

Puriteinen in Cuba zélf drukken

Predikanten vragen steun

Betaalt u mee?
NL65 RABO 0301 9573 63
t.n.v. SEZ
o.v.v. Najaarsactie

SEZ
Spaanse Evangelische Zending

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. 06-27269502 - b.g.g. 06-28298697
e-mail: info@sez.st

www.sez.st shop.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact
op met de
administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

- NIEUWE UITGAVEN -

D.S. A.C. UITSLAG
Dicht bij Dordt

De actualiteit van de Dordtse Leerregels.
Op een heldere manier worden de
Dordtse Leerregels uitgelegd en actueel
gemaakt.

gebonden | 33129407
172 blz. | € 18,90

C.H. SPURGEON
Zeven wonderen van genade

Wat Gods reddende genade in het
leven van diepgewonden zondaren
vermag, dat is het centrale thema van
dit boek.

gebonden | 33128882
158 blz. | € 14,90

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten
Tel. (030) 637 34 34
Info: www.uitgeverijdenhertog.nl